परिशिष्ट ` अ `

विद्यार्थिनींसाठी प्रश्नावली

संशोधन विषय :

` कोल्हापूर शहरातील महाविद्यालयातील व पदव्युत्तर विभागातील मुलींच्या शिक्षणविषयक समस्यांचा चिकित्सक अभ्यास.`

प्रश्नावली भरण्याविषयी सूचना :

१) काही प्रश्नांच्या विधानापुढे होय किंवा नाही असे दोन पर्याय आहेत त्यापैकी योग्य पर्याय ठेवावा. नको असलेल्या पर्यायावर फुली मारावी.

२) काही ठिकाणी कारणे दिलेली आहेत. आपल्याला योग्य वाटतील त्या कारणांपुढे बरोबर (✓) अशी खूण करावी.

३) दिलेली कारणे-विधाने-त्रुटी यांच्या व्यतिरिक्त अधिक कारणे वा विधाने वा माहिती द्यावयाची असल्यास ती त्या-त्या प्रश्नाखाली मोकळ्या सोडलेल्या जागी थोडक्यात द्यावी.

सर्वसाधारण माहिती

१) विद्यार्थिनीचे नाव :

२) जन्मतारीख :

३) महाविद्यालयाचे नाव व पत्ता :

४) शिकत असलेला वर्ग :

५) राहण्याचा पत्ता :

कौटुंबिक माहिती

६) आपल्या घरी एकूण किती माणसे आहेत ?

७) आपल्या घरात कोणी सुशिक्षित आहे का ?
असल्यास त्यांच्याशी असलेले नाते व त्यांचे शिक्षण द्यावे.

नाते	शिक्षण

८) आपल्या वडिलांचा व्यवसाय कोणता ?
अ) आई नोकरी करते का ? होय-नाही.
ब) करत असल्यास कोणती ?

९) आपले पालक आपल्या शिक्षणासाठी उत्तेजन देतात का ? होय-नाही

१०) उत्तेजन देत नसल्यास त्याची कारणे कोणती ?

११) मुलींनी शिकून फारसा फायदा होत नाही किंवा शिकून काय करावयाचे असे मत आपले पालक व्यक्त करतात का ? होय-नाही

१२) मुलींनी शिक्षण घेतल्यामुळे त्या आज्ञाधारक राहत नाहीत असे आपल्या पालकांचे मत आहे का ? होय-नाही

१३) आपल्या पालकांच्यापैकी आपल्या शिक्षणास नेमके कोण विरोध करते ?

१) आजी २) आजोबा ३) वडील
४) आई ५) भाऊ ६) पती
७) सासू ८) सासरे

या व्यतिरिक्त इतर कोणी असल्यास त्यांचे नाते

१४) तुमच्यापेक्षा तुमच्या भावाला शिक्षणासाठी घरातून जास्त उत्तेजन व जास्त सुविधा मिळतात का ? होय-नाही

१५) वसतिगृहात मुलींनी रहाणे अयोग्य आहे असे आपल्या पालकांना वाटते का ? होय-नाही

१६) आपल्याला लहान भावंडे आहेत का ? होय-नाही
असल्यास किती ?

१७) लहान भावंडांना सांभाळण्याचे काम तुम्हाला करावे लागते का ? होय-नाही

१८) लहान भावंडांचा अभ्यास घ्यावा लागतो का ? होय-नाही

१९) त्यासाठी किती वेळ जातो ?

२०) घरकामांपैकी तुम्हाला कोणते काम करावे लागते ?
(कराव्या लागणाऱ्या कामापुढे अशी खूण करा)

१. भांडी घासणे
२. कपडे धुणे
३. स्वयंपाक करणे
४. घर साफ करणे
५. फरशी पुसणे

इतर आणखी कोणते काम करीत असल्यास तसा उल्लेख करावा.

२१) तुम्ही करीत असलेल्या वरील कामाला अंदाजे दररोज किती वेळ लागतो ? तास

२२) घरी कुणी आजारी आहे का ? होय-नाही

२३) त्यांची सुश्रुषा करावी लागते का ? होय-नाही

२४) त्यांचे औषध आणण्यासाठी दवाखान्यात जावे लागते का ? होय-नाही

२५) घरच्या व्यक्तीच्या आजारपणामुळे आपली मन:स्थिती अभ्यासास अनुकूल आहे का नाही ? होय-नाही

<u>विद्यार्थिनींचा शिक्षण घेण्याविषयीचा व्यक्तिगत दृष्टिकोन आणि समस्या</u>

२६) तुम्ही शिक्षणाव्यतिरिक्त अन्य वर्गात प्रवेश घेतला आहे का ? होय-नाही

असल्यास कोणत्या ?

अ) शिवण ब) टायपिंग क) गायन

ड) नृत्य इ) चित्रकला

इतर कोणत्या वर्गात प्रवेश घेतला असल्यास ते येथे लिहावे.

फ) ग)

२७) वरील प्रकारचे शिक्षण घेण्यासाठी तुमचा दररोज अंदाजे किती वेळ खर्च होतो ? तास

शिक्षण आणि खेळ व मनोरंजन

२८) आपणास खेळाची आवड आहे काय ? होय-नाही

२९) खेळात आपण दिवसाचा अंदाजे किती वेळ घालविता ?
तास.

३०) दूरदर्शनचे कार्यक्रम पाहण्यासाठी आपण साधारणपणे दररोज किती वेळ खर्च करता ? तास

३१) तुम्हाला दूरदर्शनचे कार्यक्रम पाहावयाचे नसले तरी घरातील इतर व्यक्ती टी.व्ही. सुरू करतात का ? होय-नाही

३२) त्यामुळे तुमच्या अभ्यासास अडथळा येतो का ? होय-नाही

३३) आपण महिन्यातून किती चित्रपट पाहता ?

३४) चित्रपटगृहात प्रदर्शित होणारा प्रत्येक चित्रपट पाहावयाचाच असा आपला अट्टाहास असतो का ? होय-नाही

३५) आजच्या युगात फॅशनेबल राहणे आवश्यक आहे असे आपणास वाटते का ? होय-नाही

३६) फॅशन करण्यात आपला दररोज किती वेळ खर्च होतो ?
तास

३७) आपला भावी पती आपल्यापेक्षा कमी शिकलेला चालेल का ? होय-नाही

३८) अधिक शिक्षण घेतल्यामुळे आपल्या विवाहात अडचणी येतील असे तुम्हांस वाटते का ? होय-नाही

३९) असे वाटत असल्यास कोणत्या अडचणी ?

४०) तुम्हांस शिक्षण घेणे व विवाह होणे यापैकी कोणती बाब अधिक महत्वाची वाटते ?

४१) शिक्षण चालू असताना आपला विवाह झाला आहे का ? होय-नाही

४२) विवाह झाला असल्यास विवाहामुळे आपल्या शिक्षण घेण्यात अडचणी आल्या काय ? होय-नाही

४३) असल्यास कोणत्या ?

४४) आपण विवाहीत असल्यास आपल्या मुलांसाठी दिवसाकाठी आपला किती वेळ खर्च होतो ?

शिक्षण आणि वाचनाची आवड

४५) आपणास वाचनाची आवड आहे का ? आहे-नाही

४६) आपण कृमिक पुस्तकाचे व अभ्यासपूरक पुस्तकांचे वाचन करण्यासाठी दिवसाचा अंदाजे किती वेळ देता ? तास

४७) अभ्यास विषयाव्यतिरिक्त अन्य कोणते वाचन करता ?

१) वर्तमानपत्रे २) धार्मिक

३) गूढ कथा ४) ललित साहित्य

शिक्षण आणि नोकरी

४८) आपण कोणत्या विशिष्ट उद्देशाने शिक्षण घेता ?

१. चांगली नोकरी मिळावी.

२. चांगला शिकलेला पती मिळावा.

३. स्वतंत्र व्यवसाय करता यावा.

४. स्वत:च्या व्यक्तिमत्व विकासासाठी.

५. कोणावरही अवलंबून न राहता स्वतंत्रपणे जीवन जगण्यासाठी

६. या व्यतिरिक्त एखादा उद्देश असल्यास तो खाली यावा.

४९) शिक्षण घेऊन फारसा फायदा होणार नाही असे आपल्याला वाटते का ? होय-नाही

५०) शिक्षण घेऊन सुध्दा नोकरीचीखात्री नाही असे आपल्यास वाटते का ? होय-नाही

५१) नोकरीची खात्री नसल्यामुळे शिक्षण घेऊ नये असे आपणास वाटते का ? होय-नाही

५२) शिक्षण घेऊन नोकरी करणे कमीपणाचे वाटते का ? होय-नाही

शिक्षण आणि व्यक्तिगत अडचणी

५३) शिक्षण घेणे आपल्या बौध्दिक कुवती बाहेरचे आहे असे आपल्याला वाटते का ? होय-नाही

५४) अभ्यास करण्यामुळे शारीरिक आवश्यकता जास्त जाणवते का ? होय-नाही

५५) आपण महाविद्यालयात कसे जाता ?

१) पायी चालत २) बस

३) रिक्षा ४) स्वत:चे वाहन

५६) आपण महाविद्यालयात बसने जात असल्यास बसच्या वेळा सोईस्कर आहेत का ? होय-नाही

५७) आपणास घरातून निघाल्यावर महाविद्यालयात पोहोचण्यास अदमासे किती वेळ लागतो ? मिनिटे

५८) महाविद्यालयात जाण्या-येण्यासाठी फार वेळ लागत असल्या-मुळे थकवा जाणवून अभ्यास होत नाही असे घडते का ? होय-नाही

विद्यार्थिनींच्या सामाजिक समस्या

५९) आपल्या महाविद्यालयात एकटे जाणे नकोसे वाटते का ? तसे असल्यास का ?

६०) जाताना रस्त्यावर आपणास कुणी त्रास देते का ? होय-नाही

६१) अभ्यास करताना रोज यांचा उपद्रव होतो का ? होय-नाही

६२) शेजाऱ्यांचा कशा प्रकारचा उपद्रव होतो.
उदा. रेडिओ मोठयाने लावणे
अन्य उपद्रव असल्यास कोणता उपद्रव ते लिहावे.

६३) परीक्षेच्या दिवसात शेजारची सामाजिक मंडळ लाऊड-स्पिकर लावतात का ? होय-नाही

६४) असे नेहमी घडते का ? होय-नाही

६५) शेजारी लग्न-बारसे वगैरे कार्यक्रम असल्यास लाऊडस्पिकर लावतात का ? होय-नाही

६६) त्यामुळे अभ्यासात व्यत्यय येतो का ? होय-नाही

६७) आपली जात-जमात यामुळे आपल्याला काही त्रास होतो का ? होय-नाही

६८) त्रास होत असल्यास कोणत्या प्रकारचा ?

विद्यार्थिनींच्या आर्थिक समस्या

६९) घरातील सर्व मिळवत्या व्यक्तींचे एकूण दरमहा उत्पन्न किती ?
(योग्य त्या गटापुढे ✓ अशी खूण करा)

१ ते ५००	५०१ ते १०००
१००१ ते १५००	१५०१ ते २०००
२००१ ते २५००	२५०१ ते ३०००
३००१ च्या पुढे	

७०) आपल्या कुटुंबाचे पुढीलपैकी कोणत्या अन्य मार्गाने उत्पन्न येते का ?

१) शेती	२) घरभाडे
३) व्यवसाय	४)

इतर काही मार्ग असल्यास खाली उल्लेख करावा

५)	६)

७१) तुमचे स्वत:चे घर आहे का भाड्याने राहता ?

स्वत:चे घर आहे

भाड्याने राहतो

७२) आपल्या घरी किती खोल्या आहेत ?

७३) अभ्यासासाठी स्वतंत्र खोली आहे ?

७४) आपल्या घरी पुढीलपैकी कोणत्या वस्तू आहेत ?

१.रेडिओ	२. मिक्सर	३. टेपरेकॉर्डर
४. स्कूटर	५. फ्रिज	६. टी.व्ही.
७. गाडी	८. व्ही.सी.आर.	

७५) आपण खाजगी शिकवणी वर्ग लावला आहे का ? होय-नाही

७६) शिकवणीची फी पालक स्वखुशीने देतात काय ? होय-नाही

✓७७) वसतिगृहात राहणे आर्थिकदृष्ट्या परवडत नाही असे आहे का ? होय-नाही

+७८) तुम्ही नोकरी कोठे करता का ? होय-नाही

+७९) नोकरी करीत असल्यास दिवसाकाठी नोकरीत किती वेळ जातो ? तास

८०) तुम्ही घरगुती व्यवसाय करता काय ? होय-नाही

८१) या व्यवसायात दिवसाकाठी किती वेळ जातो ? तास

विद्यार्थिनींच्या शैक्षणिक समस्या

८२) सध्याचा अभ्यासक्रम अवघड वाटतो का ? होय-नाही

८३) त्यातील विशिष्ट विषय जास्त अवघड वाटत असल्यास कोणते ?

१.	२.
३.	४.

८४) इंग्रजी विषयात गेल्या वर्षी किती टक्के गुण मिळाले ?

८५) इंग्रजी येत नसल्यामुळे शिक्षण घेणे अशक्य आहे असे आपल्याला वाटते का ? होय-नाही

पाठयपुस्तक विषयक समस्या

८६) आपल्याला अभ्यासासाठी आवश्यक असलेली पाठयपुस्तके जवळ आहेत का ? होय-नाही

८७) विकत घेतली नसल्यास कारण काय ?

१. विकत घेण्याची आवश्यकता वाटत नाही.

२. आर्थिक दृष्टीने परवडत नाही.

३. बुक बँकेमधून उपलब्ध होतात.

४. इतर काही असल्यास नमूद करा.

८८) महाविद्यालयाच्या ग्रंथालयातून तुम्हाला हवी असलेली पुस्तके संदर्भ ग्रंथ सहजपणे उपलब्ध होतात काय ? होय-नाही

८९) होत असल्यास कारणे कोणती ?

१. संदर्भ ग्रंथ नाहीत

२. विद्यार्थ्यांच्या संस्थेच्या मानाने कमी आहेत.

३. ग्रंथपालाचे सहकार्य नसल्यामुळे मिळत नाही.

इतर काही कारणे असल्यास येथे नमूद करावी.

अध्यापन विषयक समस्या

९०) वर्गातील शिक्षकांचे अध्यापन सदोष वाटते का ? होय-नाही

९१) वाटत असल्यास कोणते दोष आढळतात ?

९२) महाविद्यालयातील शिक्षक व्यक्तिगत मार्गदर्शन करतात का ? होय-नाही

९३) अध्यापक विचारलेल्या शंकांचे योग्य प्रकारे निरसन करतात काय ? होय-नाही

९४) वर्गात किंवा टयुटोरियल्समध्ये चुका झाल्यास शिक्षक व्यवस्थित समजावून सांगतात का ? नसल्यास त्याची कारणे कोणती ? होय-नाही

प्रकरण विद्यार्थ्यांची वर्गातील उपस्थिती

९५)	आपले महाविद्यालय फक्त मुलींचे आहे का ?	होय-नाही
९६)	आपल्या महाविद्यालयात विद्यार्थी असल्यास शिक्षण घेण्यात कुचंबणा होते का ?	होय-नाही
९७)	विद्यार्थ्यांच्या उपस्थितीमुळे तुम्ही खेळात भाग घेणे टाळता का ?	होय-नाही
९८)	विद्यार्थ्यांच्या उपस्थितीमुळे तुम्ही खेळात भाग घेणे टाळता का?	होय-नाही
९९)	वर्गातील विद्यार्थ्यांच्या उपस्थितीमुळे शिक्षकांना वर्गात शंका विचारणे शक्यता टाळता का ?	होय-नाही
१००)	वर्गातील विद्यार्थ्यांच्या टीका-टिप्पणीमुळे (कॉमेन्ट्स्) अध्ययनात अडचणी येतात का ?	होय-नाही

१०१) प्रश्नावलीत वर न विचारलेली परंतु प्रस्तुत संशोधनास उपयुक्त होईल अशी आणखी काही माहिती नमूद करावयाची असल्यास ती खालील मोकळ्या जागेत नमूद करावी.

आपल्या सहकार्याबद्दल मन:पूर्वक धन्यवाद.